

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 163/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíťa a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Jánom Kotlíkom, advokátom, Karloveské rameno 6, Bratislava, IČO 52 081 427, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 8 Up 282/2020 zo 17. júna 2021 a proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17 CoUp 2/2021 z 30. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. novembra 2021 a doplnenou 13. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 Up 282/2020 zo 17. júna 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 CoUp 2/2021 z 30. augusta 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Sťažovateľka navrhuje zrušiť napadnuté uznesenia a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a požaduje náhradu trov konania v sume 415,50 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v upomínacom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 25 Up 1081/2018 bol 3. decembra 2018 vydaný platobný rozkaz, ktorý bol doručovaný na adresu sťažovateľky. Platobný rozkaz neprevzala sťažovateľka, ale tretia osoba, keďže sťažovateľka je v mieste trvalého bydliska často neprítomná z dôvodu práce v zahraničí. Platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 29. decembra 2018 (podľa vyznačenia okresného súdu 14. januára 2019) *„bez toho, že by si overil, či bol PR riadne doručený, keďže na doručení sa nenachádza podpis Sťažovateľky, ani údaj, že by tento PR prevzala za Sťažovateľku splnomocnená osoba.“*. Sťažovateľka prevzala platobný rozkaz 19. februára 2019 a 28. februára 2019 požiadala o odpustenie zmeškania lehoty a zároveň podala odpor proti platobnému rozkazu. Okresný súd uznesením zo 14. júna 2019 zmeškanie lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu neodpustil. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 304/2019-11 z 30. októbra 2019 odmietol.

3. Sťažovateľka následne doručila 12. februára 2020 okresnému súdu žalobu na obnovu konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 25 Up 1081/2018 z dôvodu, že nie vlastnou vinou nemohla uplatniť nové skutočnosti a dôkazy, keďže v pôvodnom konaní jej nebol doručený platobný rozkaz do vlastných rúk. Relevantný dôkaz (o úmysle žalovaného) sťažovateľka získala 2. decembra 2019, keď žalovaný v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 8 C 86/2011 súdu oznámil, že *„žiada v exekúcii vedenej na základe platobného rozkazu 25Up/1081/2018 zo dňa 03. 12. 2018... dražbu spoluvlastníckeho podielu žalobkyne na nehnuteľnosti, v ktorej žalobkyňa býva... Príslušné dokumenty od konajúceho exekútora boli právnenému zástupcovi žalobkyne doručené až 11. 02. 2020.“*. Uznesenie ústavného súdu z 30. októbra 2019 jej bolo doručené 12. novembra 2019, keď *„odpadla prekážka v zmysle ust. § 399 CSP na podanie žaloby na obnovu konania, keďže bolo uvedeným postupom (cez žiadosť o odpustenie lehoty a ústavnú sťažnosť) možné dosiahnuť... zrušenie platobného rozkazu inak.“*

4. Žalobu na obnovu konania okresný súd napadnutým uznesením zo 17. júna 2021 odmietol. Návrh na odklad vykonateľnosti platobného rozkazu z 3. decembra 2018 zamietol. Okresný súd žalobu sťažovateľky na obnovu konania odmietol podľa § 413 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) ako oneskorene podanú. Okresný súd sa nestotožnil s právnym názorom sťažovateľky, ktorá včasnosť svojej žaloby odvodzovala od doručenia rozhodnutia ústavného súdu o odmietnutí jej ústavnej sťažnosti, pričom poukázal na ústavné vymedzenie ústavného súdu, ktorý stojí mimo sústavy všeobecných súdov, preto nie je inštančne nadriadeným súdom okresnému súdu. Z vymedzeného ústavného postavenia ústavného súdu je zrejmé, že konanie na ústavnom súde nemá súvis *„s konaním na všeobecnom súde a jeho výsledok neovplyvňuje možnosť (a povinnosť) strany sporu využívať všetky dostupné prostriedky nápravy nesprávneho rozhodnutia súdu v rámci sústavy všeobecných súdov. V intenciách uvedeného súd konštatuje, že žalobkyňa v tomto prípade plynula subjektívna lehota na podanie žaloby na obnovu konania už od právoplatnosti rozhodnutia všeobecného súdu vydaného v pôvodnom konaní, a nie od doručenia rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti...“*

5. Okresný súd nad rámec veci uviedol, že ak by žaloba na obnovu konania nebola podaná oneskorene, bolo by potrebné ju odmietnuť ako zjavne nedôvodnú [§ 413 ods. 1 písm. e) CSP], keď sťažovateľka *„nemohla účinne uplatniť všetky skutočnosti a dôkazy v pôvodnom konaní iba svojím vlastným zavinením, a to z dôvodu, že nestihla podať včas odpor proti platobnému*

rozkazu...“. Ani to, že žalobca v pôvodnom konaní sa na základe platobného rozkazu domáha od sťažovateľky peňažného plnenia v exekučnom konaní, nemôže byť novou skutočnosťou odôvodňujúcou obnovu konania, a to aj z dôvodu, že „*musí ísť vždy o skutočnosti a dôkazy, ktoré tu existovali už počas pôvodného konania do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej... ale strana sporu ich bez procesnej viny nemohla použiť.*“.

6. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 30. augusta 2021 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu, že žaloba na obnovu konania bola podaná oneskorene. Platobný rozkaz z 3. decembra 2018 bol doručovaný ako zásielka určená do vlastných rúk, pričom ho prevzal splnomocnený zástupca sťažovateľky 13. decembra 2018. Proti platobnému rozkazu podala sťažovateľka 1. marca 2019 odpor s návrhom na odpustenie zmeškania lehoty na jeho podanie. Okresný súd uznesením zo 14. júna 2019 (právoplatným toho istého dňa) zmeškanie lehoty na podanie odporu neodpustil. Od právoplatnosti tohto uznesenia začala sťažovateľke plynúť podľa § 403 ods. 1 CSP trojmesačná subjektívna lehota na podanie žaloby na obnovu konania, ktorá uplynula 14. septembra 2019, pričom sťažovateľka podala žalobu na obnovu konania okresnému súdu 12. februára 2020, teda po uplynutí trojmesačnej subjektívnej lehoty.

7. Žalobu na obnovu konania nemožno podľa § 399 CSP podať proti rozhodnutiam, ktorých zmenu alebo zrušenie možno dosiahnuť inak. Ide o prípady, keď podľa zákona možno pôvodné rozhodnutie zmeniť alebo zrušiť bez toho, aby prebehla obnova konania. Krajský súd poukázal na viaceré konania podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“). Ide napr. o konanie o vyhlásení za mŕtveho, pretože ak sa zistí, že ten, kto bol vyhlásený za mŕtveho, je nažive, súd vydá rozsudok, ktorým rozhodnutie o vyhlásení za mŕtveho zruší (§ 230 CMP). Tiež podľa § 249 CMP súd aj bez návrhu zruší rozsudok, ak zistí, že na obmedzenie spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony neboli dané dôvody. Obdobne to je pri rozsudkoch o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, ktoré možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery (§ 121 CMP). Z uvedeného ustanovenia však nemožno vyvodit', že podmienkou prípustnosti žaloby na obnovu konania je vyčerpanie všetkých mimoriadnych opravných prostriedkov, resp. využitie ústavnej sťažnosti.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Podstatou argumentácie sťažovateľky je námietka, že napadnutými uzneseniami bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny) a právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru).

9. Sťažovateľka argumentuje, že konajúce súdy posúdili arbitrárne a prísne formalisticky jej žalobu na obnovu konania ako oneskorene podanú, čím jej odňali možnosť konať pred súdom v pôvodnom konaní a znemožnili jej predloženie dôkazov v pôvodnom konaní. Týmto postupom jej bolo znemožnené brániť sa proti „*vymyslenej pohľadávke*“ pôvodného žalobcu. Konajúce súdy

napadnutými uzneseniami aprobovali nezákonný postup pôvodného žalobcu, neposkytli jej spravodlivú a účinnú ochranu porušených práv, tieto uznesenia sú arbitrárne a ústavne neudržateľné.

10. V doplnení ústavnej sťažnosti právny zástupca sťažovateľky uviedol, že 11. januára 2022 sa zúčastnil pojednávania pred Okresným súdom Bratislava I vo veci žaloby sťažovateľky o neplatnosť rozhodnutia spoluvlastníka (obchodnej spoločnosti [REDACTED]) o hospodárení so spoločnou vecou. Žalobu podala z dôvodu, že nebola oboznámená a ani prizvaná uvedeným spoluvlastníkom k rozhodovaniu o hospodárení so spoločnou vecou a rozhodnutie, ktoré bez účasti sťažovateľky urobil, bolo právnym základom pre žalobu tohto spoluvlastníka o vymáhanie sumy 18 000 eur proti sťažovateľke, ktoré skončilo vydaním platobného rozkazu z 3. decembra 2018. Právny zástupca sťažovateľky poukazuje na viaceré skutkové okolnosti týkajúce sa uvedeného súdneho konania, neplatnosť rozhodnutia odvodzuje z toho, že ide o rozhodnutie valného zhromaždenia (záväznú dovnútra obchodnej spoločnosti). Spoluvlastník sa usiluje získať podiel sťažovateľky v rámci exekučného konania, pričom vydal ďalšie rozhodnutie týkajúce sa spoločnej nehnuteľnosti a je základom ďalšej žaloby proti sťažovateľke na zaplatenie peňažnej sumy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru napadnutými uzneseniami, ktoré sú podľa nej arbitrárne a ústavne neudržateľné.

12. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (m. m. III. ÚS 149/04)].

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu:

13. Sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie, ktoré vecne preskúmal krajský súd a napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu potvrdil. Uplatnenie právomoci krajského súdu ako odvolacieho súdu takto vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať opodstatnenosť námietok sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu okresného súdu.

14. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde].

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

15. Vychádzajúc z princípu subsidiarity, ústavný súd tiež zdôrazňuje, že ak zákon o ústavnom súde podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovateľ nemá na výber, ktorý z existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú má právomoc ústavný súd. Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie je úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súde podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

16. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd ustálil, že jej podstatou je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktoré sťažovateľka považuje za arbitrárne a ústavne nekonformné. Sťažovateľka predovšetkým namieta právny záver o oneskorenom podaní žaloby na obnovu konania, ktorý je podľa nej založený na prísne formalistickom výklade príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku a jeho dôsledkom je odňatie možnosti konať pred súdom (odmietnutie spravodlivosti).

17. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každého návrhu skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Ako už bolo naznačené, podmienkou toho, aby ústavný súd pristúpil k meritórnemu prejednaniu ústavnej sťažnosti, je vyčerpanie dostupných prostriedkov nápravy, ktorých uplatnenie sťažovateľovi právny poriadok priznáva. V civilnom sporovom konaní je to aj podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 419 a nasl. CSP, a to za situácie, že tento opravný prostriedok je účinný na ochranu sťažovateľom označených práv (I. ÚS 47/2020, III. ÚS 35/2019, I. ÚS 69/2019, III. ÚS 19/2019, I. ÚS 146/2018).

18. V prerokovanej veci neprichádza do úvahy podanie dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP (z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci) vzhľadom na § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. c) CSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu o odmietnutí žaloby na obnovu konania.

19. Opačná je však situácia v kontexte sťažnostnej argumentácie sťažovateľky, ktorou namieta arbitrárny právny záver krajského súdu, ktorým potvrdil právny záver okresného súdu o odmietnutí žaloby na obnovu konania ako oneskorene podanej, ktorý viedol k odmietnutiu spravodlivosti (znemožneniu uplatniť jej procesné práva, napr. právo predložiť dôkazy a pod.) a ktorý takto predstavuje zásah do jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. V § 420 CSP sú taxatívne vypočítané procesné vady konania takého stupňa závažnosti, pre ktoré je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu v merite veci alebo rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je tak založená na princípe univerzality, čo znamená, že dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie skončilo, prípadne ktorým sa rozhodlo v merite veci. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je pritom rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení [k tomu pozri aj bod 9.1 uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Cdo 236/2016 z 19. januára 2017 publikovaného pod R 19/2017].

21. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* [odmietnutia spravodlivosti (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017)].

22. Ústavný súd si uvedomuje, že otázka posúdenia, či v konkrétnej veci sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v rámci takého konania do výlučnej právomoci odvolacieho súdu. Ústavný súd sa pri posudzovaní prípustnosti dovolania z pohľadu nutnosti jeho vyčerpania ako podmienky prípustnosti ústavnej sťažnosti (t. j. pri posudzovaní, či v konkrétnom prípade ide o účinný prostriedok nápravy) môže obmedziť výlučne na formálne posúdenie jeho prípustnosti. Dovolanie neprichádza do úvahy ako účinný prostriedok nápravy najmä vtedy, ak je na prvý pohľad zjavné, že dovolanie je v danom prípade neprípustné, napríklad preto, lebo to výslovne vylučuje procesná norma (napr. § 421 ods. 2 CSP, § 422 CSP a pod.). Ďalšou osobitnou výnimkou z pravidla o subsidiarite konania o ústavnej sťažnosti je situácia, ak sťažovateľ tvrdí a preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu patria na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

23. Vychádzajúc z vymedzenia odvolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, ústavný súd už uviedol, že v súvislostiach tohto vymedzenia je kľúčovým pre posúdenie prípustnosti dovolania iný pojem ako procesný postup, a to „právo na spravodlivý proces“ so všetkými jeho obsahovými atribútmi a garanciami v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu

(II. ÚS 419/2021, II. ÚS 426/2021). Pokiaľ by rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňalo požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (IV. ÚS 314/2020).

24. Všeobecné súdy vo svojej činnosti aplikujú normy zákonného práva, pričom na strane jednej aplikujú normy procesného práva, ktoré vedú k procesným rozhodnutiam, a na strane druhej normy hmotného práva, ktoré vedú k vecným (meritórnym) rozhodnutiam.

25. Pri posudzovaní ústavnej udržateľnosti odmietnutia vzájomnej žaloby pre nesplnenie obsahových náležitostí podania všeobecným súdom, ústavný súd uviedol, že námietka smerujúca proti právnomu záveru o odmietnutí podania pre vady podania, je námietkou nesprávneho právneho posúdenia. Toto nesprávne právne posúdenie sa však netýka rozhodnutia o dôvodnosti žaloby, ale o jej procesnej prípustnosti, pri ktorom nižšie súdy aplikujú procesné normy. Aplikácia procesných noriem, ktorá vedie k procesnému rozhodnutiu, je vo svojej podstate na strane jednej nemeritórnym právnym posúdením, no na strane druhej je aj procesným postupom tak, ako ho predpokladá § 420 písm. f) CSP (m. m. III. ÚS 225/2020).

26. Už uvedené úvahy možno aplikovať aj na právny záver všeobecného súdu týkajúci sa odmietnutia žaloby na obnovu konania ako oneskorene podanej – ide o právne posúdenie procesnej prípustnosti žaloby na obnovu konania aplikáciou procesných noriem, ide teda o nemeritórne právne posúdenie, ktoré je zároveň procesným postupom v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dôsledkom takého právneho posúdenia (procesného postupu) je pritom zásah do samotnej podstaty práva na spravodlivý proces, ktorého obsahovým komponentom a definičným znakom je právo na prístup k súdu. Ide teda o úplné znemožnenie výkonu práva na spravodlivý proces, t. j. odňatie možnosti konať pred súdom (odmietnutie spravodlivosti).

27. Ústavný súd v súvislosti so skúmaním podmienok konania o podanej ústavnej sťažnosti v rámci jej predbežného prerokovania vychádzal zo zistenia, že sťažovateľka proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nepodala dovolanie. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavným súdom v situácii, keď nevyužila právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý jej zákon účinne poskytoval, t. j. nepodala dovolanie, hoci ho podať mohla a mala, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 728/2016). Sťažovateľka tiež ani netvrdila (tým menej preukazovala), že dovolanie v konkrétnych okolnostiach veci nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a preto zo strany ústavného súdu neprichádza do úvahy ani prípadný postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

28. Keďže v konkrétnych okolnostiach veci sťažovateľka, ktorá na podklade svojej už citovanej argumentácie tvrdila, že v dôsledku v jej veci konajúceho odvolacieho súdu došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, mala k dispozícii účinný právny prostriedok, a to dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, je daná právomoc najvyššieho súdu sa skutkovou a právnou argumentáciou zaoberať v dovolacom konaní (obdobne I. ÚS 346/2019, IV. ÚS 154/2020, IV. ÚS 58/2021, IV. ÚS 92/2022).

29. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odmietol z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

30. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľky stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu